

นายจ้างต้องร่วมรับผิดชอบ ในทางการที่จ้าง

พรเทพ ทวีภาคย์นันท์

ผู้บริหารสำนักบริหารบุคคล
บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)

การใช้รถเป็นยานพาหนะในการเดินทางเพื่อติดต่อทำธุรกิจในชีวิตประจำวัน เมื่อมีรถจำนวนมากหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งประมาทยอมก่อให้เกิดอุบัติเหตุ และเกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน หนทางที่จะป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายได้ จะต้องทราบว่าการขับรถในลักษณะใดจึงถือว่าไม่ประมาท โดยการศึกษาดำเนินการตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกฯ แต่อย่างไรก็ดี เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นจะมีหนทางใดที่จะบรรเทาความเสียหายต่อชีวิตและร่างกายซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ แต่ก็ยังเป็นเพียงการบรรเทาความเสียหายเบื้องต้นเท่านั้น ในส่วนที่นอกเหนือจากบทบัญญัติดังกล่าว จำเป็นจะต้องเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน จึงต้องทำความเข้าใจว่าจะเรียกร้องได้จากบุคคลใด และเพียงใด เมื่อเกิดความเสียหายจากการใช้รถสิทธิ

เรียกร้องของผู้เสียหายเรียกจากผู้ทำละเมิดคือการเรียกค่าสินไหมทดแทนได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 443 ว่า "ในกรณีทำให้เขาถึงตายนั้น ค่าสินไหมทดแทน ได้แก่ ค่าปลงศพ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอย่างอื่น ๆ อีกด้วย ถ้ามิได้ตายในทันที ค่าสินไหมทดแทน ได้แก่ ค่ารักษาพยาบาล รวมทั้งค่าเสียหายที่ต้องขาดประโยชน์ที่นำมาหาได้ เพราะไม่สามารถประกอบการทำงานนั้นได้ด้วย ถ้าว่าเหตุที่ตายลงนั้น ทำให้บุคคลหนึ่งคนใดต้องขาดไร้อุปการะตามกฎหมายไปด้วยไซ้ ท่านว่าบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น"

กรณีลูกจ้างไปขับรถชนผู้เสียหายได้รับอันตราย ไม่ว่าจะเสียชีวิตหรือบาดเจ็บ นายจ้างจะต้องรับผิดชอบในความเสียหายนั้นหรือไม่ ประเด็นดังกล่าวนี้ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 425 ว่า "นายจ้างต้องร่วมกันรับผิดชอบกับลูกจ้างในผลแห่งละเมิด ซึ่งลูกจ้างได้กระทำไปในทางการที่จ้าง" ในการประกอบธุรกิจนั้นไม่ว่าจะขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กเพียงใด บางครั้งกิจการต่างๆ ไม่สามารถทำได้เพียงคนเดียว จึงจำเป็นต้องมีผู้ร่วมงานลักษณะของลูกจ้างมาช่วยทำงาน เพื่อให้ธุรกิจนั้นเจริญรุ่งเรือง และสำเร็จสมดังความมุ่งหมาย แต่เมื่อเป็นนายจ้างแล้วมอบหมายกิจการใดให้ลูกจ้างทำงาน หากมองในแง่ของตนเองได้รับประโยชน์ หากลูกจ้างไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคล

อื่น นายจ้างก็ต้องรับผิดชอบ อันถือได้ว่าเป็นการสร้างความเป็นธรรมให้แก่สังคม มิฉะนั้นก็จะเป็นกรณีที่ว่าเมื่อนายได้ประโยชน์แล้ว จะถือแต่ประโยชน์โดยฝ่ายเดียว ในส่วนที่ลูกจ้างกระทำไปหากเสียประโยชน์ของนายจ้าง นายจ้างจะไม่ยอมรับผิดก็จะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่บุคคลอื่นซึ่งมิได้เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยในธุรกิจนั้น

ประเด็นนี้มีปัญหาว่า หากนายจ้างมอบรถให้ลูกจ้างนำกลับไปเก็บไว้ที่บ้านหลังเลิกงานแล้ว ต่อมากลูกจ้างได้นำรถไปใช้ทำธุระส่วนตัวเกิดไปเหยียดชนทำให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ นายจ้างยังต้องรับผิดชอบค่าเสียหายด้วยหรือไม่ กรณีนี้ศาลฎีกาตัดสินว่าพฤติกรรมที่นายจ้างยินยอมให้นำรถไปใช้นั้นนายจ้างยินยอมให้ลูกจ้างนำรถไปใช้นั้นนายจ้างยินยอมให้นำรถไปใช้ได้ตลอดเวลา ตราบใดที่รถยังคงอยู่กับนายจ้างก็ย่อมต้องถือว่าลูกจ้างขับรถในเส้นทางที่จ้างของนายจ้าง นายจ้างต้องร่วมรับผิดในผลละเมิดด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5367/2538 ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายมนัส ลูกจ้างจำเลยขับรถบรรทุกคันเกิดเหตุของจำเลยด้วยความประมาทเลินเล่อชนรถยนต์ของโจทก์ได้รับความเสียหาย มีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลย ประการแรกว่า นายมนัสกระทำละเมิดในทางการที่จ้างของจำเลยหรือไม่ โจทก์มีร้อยตำรวจโทยศนันท์ ชมบุญ เป็นพยานเบิกความว่าในชั้นสอบสวน จำเลยให้การว่าวันเกิดเหตุ นายมนัสนำรถบรรทุกออกไปได้เพราะจำเลยได้มอบกุญแจรถให้นายมนัสเก็บรักษาไว้ ส่วนนายมนัสให้การว่า จำเลยมอบรถบรรทุก และกุญแจรถให้เก็บรักษาไว้ ส่วนจำเลยมีตัวจำเลยเป็นพยานเบิกความว่า นายมนัสมีบ้านพักอยู่ห่างบ้านจำเลยประมาณ 200 เมตร หลังจากนายมนัสนำรถบรรทุกไปส่งของแล้วจะต้องนำรถบรรทุกจอดไว้ที่บ้านนายมนัส ส่วนกุญแจรถจะต้องเก็บไว้ที่บ้านจำเลย วันเกิดเหตุไม่มีคนอยู่บ้านนายมนัสเข้าไปเอากุญแจรถเอง ศาลฎีกาวินิจฉัยพยานหลักฐานโจทก์ที่นำสืบแล้วมีน้ำหนักดีกว่าพยานหลักฐานจำเลย ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยได้มอบรถบรรทุก และกุญแจรถให้นายมนัสเก็บรักษาไว้ ดังนั้นพฤติการณ์ที่จำเลยยินยอมให้นำรถบรรทุกคัน

เกิดเหตุ และกุญแจรถไปเก็บไว้ที่บ้านนายมนัส ถือได้ว่าจำเลยยินยอมให้นำรถบรรทุกคันบรรทุกออกไปใช้ได้ตลอดเวลา ตราบใดที่รถยังคงอยู่กับนายจ้างก็ย่อมต้องถือว่านายมนัสขับรถบรรทุกไปในทางการที่จ้างของจำเลย จำเลยต้องร่วมรับผิดในผลละเมิดด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4786/2558 ความหมายของคำว่า “ในทางการที่จ้าง” มิได้จำกัดอยู่แต่เฉพาะในเวลาทำงานของนายจ้างหรือระหว่างเวลาที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่จ้างขึ้นกับการปฏิบัติหน้าที่ในทางการที่จ้างตั้งที่จำเลยที่ 3 กล่าวอ้างมาเท่านั้น หากแต่เมื่อลูกจ้างที่มีหน้าที่ขับรถ และได้กระทำไปในทางการที่จ้างแล้ว หลังจากนั้นแม้ลูกจ้างจะขับรถไปทำธุระส่วนตัวหรือประการใดก็ตาม ตราบใดที่ลูกจ้างยังมิได้นำรถกลับคืนสู่ความครอบครองของนายจ้าง ก็ยังคงถือว่าอยู่ในระหว่างทางการที่จ้างหรือต่อเนื่องกับทางการที่จ้างซึ่งนายจ้างยังคงต้องรับผิดชอบในกรกระทำละเมิดของลูกจ้าง ดังนั้น แม้ขณะเกิดเหตุคดีนี้จะเป็นเวลา 2 นาฬิกา นอกเวลาทำงานปกติ และว. ขับรถบรรทุกกระบะคันเกิดเหตุออกไปเที่ยว ก็ถือได้ว่า ว. ขับรถบรรทุกกระบะคันเกิดเหตุไปในทางการที่จ้างของจำเลยที่ 3 ซึ่งจำเลยที่ 3 เป็นนายจ้างจึงต้องร่วมรับผิดกับจำเลยที่ 1 และที่ 2 ในความเสียหายที่เกิดจากการกระทำละเมิดของ ว. นั้นด้วย

บทสรุปสง่า ทางการที่จ้าง จุดสำคัญให้ดูจากกรณีที่นายจ้างสั่งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติ และกรณีที่ลูกจ้างปฏิบัติหน้าที่ไปเองเพื่อที่จะให้งานที่ได้รับมอบหมายนั้นสำเร็จลุล่วงไป ส่วนกรณีที่นายจ้างสั่งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติหมายความว่า นายจ้างสั่งหรือมอบหมายให้ทำอะไรเป็นทางการที่จ้างทั้งหมด แม้งานที่สั่งหรือมอบหมายนั้นจะมีงานในหน้าที่ประจำก็ตาม ถ้านายจ้างสั่งแล้ว ย่อมถือว่าเป็นทางการที่จ้างทั้งสิ้นหรือกรณีที่ลูกจ้างปฏิบัติหน้าที่ไปเอง เพื่อที่จะให้งานที่ได้รับมอบหมายนั้นสำเร็จลุล่วงไป หมายความว่า เป็นงานที่นายจ้างมิได้สั่งโดยตรง แต่เป็นเรื่องของลูกจ้างได้ปฏิบัติหน้าที่ไปเอง ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของลูกจ้างที่จำเลยที่ 3 นั้น ทำไปเพื่อที่จะให้งานที่ได้รับมอบหมายนั้นสำเร็จลุล่วงไป ก็ถือได้ว่าเป็นทางการที่จ้าง อันความรับผิดชอบของนายจ้าง โดยหลักทั่วไปที่จะให้นายจ้างร่วมรับผิดกับลูกจ้างในผลแห่งละเมิดที่ลูกจ้างกระทำนั้น จะต้องฟังได้ความว่าเป็นนายจ้างลูกจ้างกันอย่างไร และละเมิดที่เกิดขึ้นนั้น ลูกจ้างได้กระทำไปในขณะที่ทำการงาน

ให้แก่นายจ้างหรือกระทำไปในทางการที่จ้างอีกอย่างหนึ่ง

